

Мавзӯи диссертатсия дар ҷаласаи шӯрои олимони Донишгоҳи Давлатии Қўрғонтеппа ба номи Носири Хусрав аз 27-уми январӣ соли 2014, суратмаҷлиси №6 тасдиқ шудааст.

Роҳбари илмӣ – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, раиси Кумита оид ба сохтори давлатӣ ва худидоракунии маҳаллии Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Холиқзода Абдурахим Гаффор.

Муқарризони расмӣ:

Бобочонзода Исрофил Хусейн – раиси Арбитражи Байналмилалӣ Тичоратӣ назди Палатаи савдо ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ;

Обидов Дилшод Солеҷонович, мудирӣ кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи давлатӣ ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ.

Муассисаи тақриздиханда – Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон (ш. Душанбе) дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби сардори кафедраи фанҳои давлатӣ-ҳуқуқии Академияи ВКД ҚТ, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, подполковники милитсия Сафаров Ҳ.С. имзо ва аз ҷониби сардори Академия, генерал-майори милитсия, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ Шарифзода Ф.Р. тасдиқ шудааст, қайд менамояд, ки диссертатсияи Аминҷонов Абдураззок Худойшуқурович дар мавзӯи «Хусусиятҳои ташаккул ва инкишофи институтҳои асосии оилавӣ-ҳуқуқӣ дар таърихи ҳуқуқи халқи тоҷик: давраи ҳуқуқи зардуштӣ ва мусулмонӣ» аз рӯи навгонии илмӣ, мубрамият ва аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани сазовори баҳои мусбат буда, ба бандҳои 10-12, 14 ва 16-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, таҳти №505 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Нуқтаҳои илмӣ ва натиҷаҳои диссертатсия саҳеҳ ва асоснок буда, ба ихтисоси 12.00.01 – назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимоти ҳуқуқӣ ва сиёсӣ (илмҳои

хуқуқшиносӣ) мувофиқат мекунад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ мебошад.

Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи тақриздиханда бо он асоснок карда мешавад, ки онҳо аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимоти ҳуқуқӣ ва сиёсӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ) дар сатҳи дахлдор тадқиқоти илмӣ анҷом додаанд ва корҳои илмӣ-тадқиқотии онҳо ба масъалаи ташаккули инкишофи институтҳои асосии оилавӣ-ҳуқуқӣ дар таърихи ҳуқуқи халқи тоҷик алоқамандии зич дорад.

Унвонҷӯ 8 маводи интишорӣ дорад, ки аз онҳо 4-тояш дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи тавсиянамудаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд. Интишороти унвонҷӯ нуктаҳои асосӣ, натиҷа ва мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро нишон медиҳанд.

Муҳимтарин интишороти унвонҷӯ аз рӯйи мавзӯи диссертатсия:

1. Аманджонов А.Х. Правовое регулирование брака в зороастризме / А.Х. Аманджонов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2015. - №3/11 (188). –С. 86-88 (0,5 ҷ.ч.).
2. Аманджонов А.Х. Правовые нормы регулирования расторжения брака в исламе / А.Х. Аманджонов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2016. - №2/7 (213). –С. 238-240 (0,5 ҷ.ч.).
3. Аманджонов А.Х. Шароити талоқдиханда дар низоми ҳуқуқи исломӣ / А.Х. Аманджонов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2017. - №2/4. –С. 249-251 (0,5 ҷ.ч.).
4. Аманджонов А.Х. Правовое состояние супругов в эпоху зороастризма / А.Х. Аманджонов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2017. - №2/3. –С. 271-272 (0,3 ҷ.ч.).

Ба автореферати диссертатсия аз ҷониби шахсони зерин тақризхонавишта шуда, ба шӯрои диссертатсионӣ ворид шудаанд:

Аз ҷониби номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсенти кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон Кенчаев Ш.Ю., номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсенти кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон Шокиров Ғ.А., номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсенти кафедраи ҳуқуқи граждании факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Ҳиматов Ҳ.Н., номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ ходими калони илмии институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Расулов Ф.М.

Ҳамаи тақризҳо мусбат буда, дар онҳо баъзе эродҳои хусусияти баҳснок манзур шудаанд. Эродҳо асосан масъалаҳои дар ихтиёри мард ё зан будани ҳуқуқи бекор кардани никоҳ дар давраи зардуштия, шартҳои бастании никоҳ ва синну соли никоҳӣ, вазъи ҳуқуқии ҳар як иштирокчӣ дар вақти бастании никоҳ дар шартномаи никоҳи суғдӣ, ҳамчун ҳаммаъно ё гуногунмаъно истифода шудани калимаҳои “исломӣ” ва “мусулмонӣ”-ро фаро мегиранд.

Шӯрои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки дар натиҷаи таҳқиқоти диссертатсионии унвончӯ:

- асосҳои назариявӣ ва методологии омӯзиши институтҳои асосии оилавӣ-ҳуқуқӣ дар таърихи ҳуқуқи халқи тоҷик **коркард гардидааст;**

- заминаҳои таърихӣ-ҳуқуқӣ ва усулии институтҳои асосии оилавӣ-ҳуқуқӣ дар таърихи ҳуқуқи халқи тоҷик **мавриди пажӯҳиш қарор дода шудааст;**

- мафҳум ва намудҳои гуногуни никоҳ ва талоқ дар таърихи ҳуқуқи халқи тоҷик **муайян гардидааст;**

- ҳар як намуди никоҳ дар алоҳидагӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, оқибатҳои ҳуқуқии онҳо **ошкор карда шудааст;**

- Нахустин шартномаҳои никоҳӣ дар таърихи ҳуқуқи халқи тоҷик аз назари ҳуқуқӣ **таҳлил шудааст;**

- намудҳои талоқ ва тартиби анҷом додани он дар давраи амали ҳуқуқи исломӣ таҳлил гардида, оқибатҳои ҳуқуқии онҳо **нишон дода шудааст;**

- Шаклҳо ва намудҳои никоҳ ва талоқ дар Тоҷикистони таърихӣ, **муайян ва тавзеҳ дода шудаанд;**

- Ҷанбаҳои ҳуқуқии ҷараёни ақди никоҳ **таҳлил шуда,** ҳуқуқ ва уҳдадорихои иштирокчиёни муруфиаи никоҳ **муайян шудааст;**

Аҳамияти назариявии тадқиқоти диссертатсионӣ дар он ифода меёбад, ки маводи рисолаи мазкур фаҳмишҳои илмиро доир ба институтҳои никоҳ ва талоқ дар таърихи ҳуқуқи халқи тоҷик мукамал гардонида, барои таҳқиқоти минбаъда дар ин самт ҳамчун сарчашма баромад менамоянд; натиҷаҳои таҳқиқот имкон медиҳанд, ки роҳҳои асосии ташаккулёбии институтҳои асосии ҳуқуқи оилавӣ – никоҳ ва талоқ, шартҳо, намуд ва оқибатҳои ҳуқуқии онҳо муайян карда шаванд; дар рисола институтҳои никоҳ ва талоқ дар давраи амали ҳуқуқи зардуштӣ ва мусулмонӣ бо назардошти таъсири онҳо дар ҳаёти имрӯзаи мардуми тоҷик ва ҳифзи арзишҳои баланди ҳуқуқи оилавии тоҷикон таҳлил шудааст. Аз ин рӯ, натиҷаҳои таҳқиқот барои пешгирии таъсири манфии фарҳанги бегона ба муносибатҳои оилавии шаҳрвандони Тоҷикистон самарбахш хоҳанд буд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки:

- нуктаҳо ва тавсияҳои, ки дар рисола пешбинӣ шудаанд, метавонанд дар таҳияи барномаҳои таълимӣ, барнома ва концепсияҳои давлатӣ, дар раванди таълим ва тарбияи ҳуқуқӣ, таълим дар соҳаи таърихи ҳуқуқи оилавӣ, баланд бардоштани сифати таҳсилоти ҳуқуқӣ дар шароити гузариш ба низоми бисёрзинагии омода намудани мутахассисони ҳуқуқшинос истифода шаванд;

- нуктаҳои асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд ҳамчун воситаи баланд бардоштани сатҳи шуури ҳуқуқӣ, фарҳанги муносибатҳои оилавӣ-ҳуқуқӣ, таҳкими устувории оила ва муносибатҳои оилавӣ, дар татбиқи барномаҳои давлатӣ оид ба маърифати ҳуқуқӣ ва донишҳои ҳуқуқии шаҳрвандон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода бурда шаванд;

- ҳангоми таълими фанҳои, «Таърихи давлат ва ҳуқуқи кишварҳои хориҷӣ», «Таърихи давлат ва ҳуқуқи Тоҷикистон», «Таърихи ҳуқуқи инсон» ва дар курсҳои махсуси «Ҳуқуқи кӯдак», «Ҳуқуқи занон» ва ғ., ҳангоми навиштани корҳои курсӣ, рисолаҳои хатм, рисолаҳои магистрӣ ва рефератҳо истифода бурда шаванд.

Баҳои саҳеҳнокии натиҷаҳои таҳқиқот ошкор намуд, ки:

– нуктаҳои назариявии таҳқиқоти диссертатсионӣ ба осори илмии донишмандони ватанӣ ва хориҷӣ дар самти таърихи давлат ва ҳуқуқи Тоҷикистон, таърихи ҳуқуқи оилавӣ, низоми ҳуқуқии зардуштӣ ва исломӣ асос ёфта, бо маводи интишории унвончӯ, ки оид ба масъалаҳои мазкур ба нашр расидаанд, мувофиқат мекунанд;

– дар тадқиқот осор ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии таърихӣ, муосир, китобҳои динӣ истифода шудаанд, ки баҳои саҳеҳнокии натиҷаҳои бадастовардашударо баланд месозанд. Аз қабиле Авесто, Қонунномаи Сосониён, китоби муқаддаси Қуръон, Саҳеҳи Бухорӣ, қонунгузориҳои амалкунанда ва ғ.;

– натиҷаҳои бадастовардаи унвончӯ барои бунёди оилаи солим ва устувор гардонидани оилаҳо ва ҳимояи ҳуқуқи манфиатҳои аъзоёни оила дар шароити давлати ҳуқуқбунёд хизмат мекунанд.

Саҳми шахсии унвончӯ дар бевосита таҳлил намудани институтҳои асосии ҳуқуқи оилавӣ – никоҳ ва талок, нуктаҳои илмӣ, натиҷаҳо ва дигар дастовардҳо ифода меёбад, ки онҳо аз нигоҳи илмӣ асоснок карда шудаанд. Ҳамчунин саҳми шахсии муаллиф бо нуктаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, навгонии илмии диссертатсия, мақолаҳои илмии муаллиф, маърузаҳо дар семинарҳои назариявӣ ва конференсҳои илмӣ-амалӣ муайян карда мешавад.

Дар чаласаи санаи 25 декабри соли 2018 шӯрои диссертатсионӣ қарор қабул намуд, ки ба Аминжонов Абдураззок Худойшукурович дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ дода шавад.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ аз 28 нафар аъзои шӯрои диссертатсионӣ 23 нафар иштирок доштанд, ки аз онҳо 6 нафарашон докторони илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи барасишаванда мебошанд. Аз 23 нафар аъзои шӯрои диссертатсионии дар чаласа иштирокдошта овоз доданд: ба тарафдории додани дараҷаи илмӣ 23 нафар, муқобил нест, бюллетенҳои безътибор нест.

Раиси шӯрои диссертатсионӣ,

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор

Сотиволдиев Р.Ш.

Котиби илмии шӯрои диссертатсионӣ,

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор

Азиззода У.А.

25 декабри соли 2018